

ת"פ 404/12/16 - מדינת ישראל נגד נדיר אבו זעים,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 404-12-16 ישראל נ' אבו זעים
תיק חיצוני: 5053/16
לפני כבוד השופט אמיר טובי
המבקשת
נגד
המשיב
מדינת ישראל
נדיר אבו זעים,

החלטה

1. בפניי בקשה שהוגשה מטעם שירות המבחן לקיים דיון בעניינו של המשיב ולהטיל עליו ענישה חלופית מזו שהוטלה עליו במסגרת גזר הדין שניתן בתיק דנא.

תמצית כתב האישום וההליכים בתיק

2. המשיב הורשע על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

3. בעובדות כתב האישום נאמר כי ביום 17.11.2016 סמוך לאחר חצות, הלך המתלונן באחד מרחובות העיר חדרה כשהוא נושא טלפון סלולרי. המשיב, אשר שהה באותה עת ברחוב יחד עם שלושה אחרים, הבחין במתלונן, והחבורה הלכה אחריו במטרה לשדוד ממנו את הטלפון. נאמר כי המשיב ואחד האחרים רצו לעבר המתלונן, ובצוותא חדא שדדו ממנו את הטלפון באופן שהאחר היכה את המתלונן בצווארו באמצעות שרשרת ברזל, ולאחר מכן סטר המשיב למתלונן, הפילו ארצה, נטל ממנו את הטלפון וברח מהמקום. בהמשך אותו יום, מכר המשיב את הטלפון תמורת סך 1,400 ש"ח.

4. בתסקירי שירות המבחן, שניתנו עובר לגזר הדין, התבקש בית המשפט ליתן בכורה לשיקולי השיקום ולהימנע מענישה שעלולה לפגוע בהליכי השיקום בהם החל המשיב, לאחר שעשה כברת דרך באותם הליכים ועשה מאמצים לבסס את מצבו במישור התעסוקתי והטיפולי.

5. בגזר הדין מיום 24.1.2018, לאחר שנסקרו כלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הערכים המוגנים שנפגעו מביצועה ומדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 - 48 חודשי מאסר בפועל. יחד עם זאת, נוכח נסיבותיו המיוחדות של התיק ראיתי לחרוג לקולא ממתחם העונש

שנקבע, מטעמי שיקום. זאת בין היתר בשים לב לכך שהמשיב היה על סף בגרות במועד ביצוע העבירה, ובעיקר נוכח סיכויי השיקום הטובים והליך השיקום בו צעד ואשר הניב תוצאות חיוביות ופוטנציאל שיקומי של ממש.

לפיכך, הוטל על המשיב צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות, צו מבחן לתקופה של 12 חודשים וכן 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.

6. ביום 24.12.2018 הגיש שירות המבחן בקשה לקיים דיון מחדש בעניינו של המשיב. נאמר כי מתוך 250 שעות שלצ"צ שהוטלו על המשיב, הוא ביצע בחלוף 11 חודשים ממועד גזר הדין, 30 שעות בלבד. עוד נאמר כי על רקע ההערכה כי העבירות מושא הדיון נעשו על רקע צריכת חומרים ממכרים, הופנה המשיב לטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות לנוער וצעירים בחדרה. מדיווח העו"ס המטפלת במסגרת הנ"ל עלה כי המשיב התקשה לשמור על יציבות בקשר עמה, שהתבטא באי הגעה למפגשים וניתוק קשר עמה לפרקי זמן ממושכים.

7. בדיון שהתקיים בפניי ביום 22.1.2019 הודיעה נציגת שירות המבחן כי בעקבות ההודעה הנ"ל, עשה המשיב מאמץ וסיים את מכסת שעות השירות לתועלת הציבור. עוד נאמר כי המשיב הביע רצונו להמשיך בקשר עם שירות המבחן. בהחלטה שניתנה במסגרת הדיון שהתקיים בפניי ביום 28.1.2019, התבקש שירות המבחן לעמוד על רצינות כוונותיו של המשיב ומידת מוכנותו להתגייס להליך הטיפולי. בסופו של דבר, הוגש תסקיר מיום 1.2.2019 שבו נאמר כי המשיב חידש את הקשר עם שירות המבחן ועם גורמי הטיפול וכי הוא מביע רצון להירתם להליך טיפולי בהתאם לתוכנית שהוכנה בעבורו. בעקבות כך המליץ שירות המבחן, וכך הוריתי בסופו של דבר, להאריך את תקופת המבחן למשך שנה נוספת.

הבקשה שבפניי וטענות הצדדים לגביה

8. ביום 6.10.2019 הוגשה הבקשה העומדת עתה בפניי, בה ציין שירות המבחן כי מדיווח עדכני של היחידה להתמכרויות נוער וצעירים בחדרה עולה כי המשיב עבר כבר כברת דרך ארוכה, התמיד בטיפול לתקופות ושיתף פעולה עפ"י יכולותיו. עוד צוין כי מאז הדיון האחרון בעניינו, נמצא המשיב בקשר רציף עם גורמי הטיפול במסגרת היחידה. לצד זאת נאמר כי המשיב מביע לאחרונה עייפות מההליך הטיפולי ורצון לסיימו. צוין עוד כי המשיב עובד תקופה ארוכה בקביעות וכי יחסיו עם בני משפחתו השתפרו.

בבקשה נאמר עוד כי המשיב מוזמן אחת לשבועיים לבדיקות שתן. מתוך 11 בדיקות אליהן הוזמן במהלך החודשים אפריל - ספטמבר 2019, ביצע המשיב 6 בדיקות מתוך 3 העידו על הימצאותם של שרידי סם מסוג קאנאבינואידים. בהתייחס לכך, ציין המשיב כי מדי פעם הוא מעשן גראס. בנסיבות, הביע שירות המבחן ספק לגבי יעילות מעורבותו בעניינו של המשיב מאחר ונראה כי הלה לא הפנים באופן חד משמעי את גבולות החוק, ההשלכות של שימוש בחומרים ממכרים, קבלת עזרה ועוד. לפיכך, התבקש בית המשפט

לקיים דיון בעניינו של המשיב ולהטיל עליו ענישה חלופית.

9. המבקשת הצטרפה לבקשת שירות המבחן להפקעת צו המבחן. בדיון שהתקיים בפניי טענה כי מדובר במשיב שניתנו לו מספר רב של הזדמנויות אותן מיצה וכי מדובר בהפרה מהותית של צו המבחן שאינה בגדר מעידה חד פעמית. צוין כי כנגד המשיב נפתח תיק חדש בעבירות גידול וייצור סמים והחזקה ושימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, אם כי מדובר בתיק שמצוי עדיין בחקירה.

10. ב"כ המשיב הפנה לחלופות השונות העומדות בפני בית המשפט במקרה מעין זה, בהתאם לסעיף 20 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "פקודת המבחן"). נאמר כי אנו מצויים כארבע שנים לאחר ביצוע העבירה מושא תיק זה, וחודשיים לפני סיום תקופת המבחן. עוד הפנה הסנגור לכך ששירות המבחן בעצמו הפנה לכברת הדרך המשמעותית בה צעד המשיב במסלול השיקום וכי מדובר בסה"כ בשלוש מעידות שאינן מצדיקות ביטול צו המבחן בשלב זה, כשהוא לקראת סיומו.

דיון

11. בבקשתו לקיים דיון מחדש, ציין שירות המבחן כי המשיב אינו משתף פעולה באופן מלא בבדיקות אותן הוא נדרש לעבור, שכן מתוך 11 בדיקות הוא התייצב לשש בלבד. כמו כן צוין כי שלוש מבין אותן בדיקות העידו על הימצאותם של שרידי סם מסוג קנאביס בגופו של המשיב. יש בכך כדי להעיד על כך שהלה לא השכיל להפנים את גבולות החוק ואת ההשלכות של שימוש בחומרים ממכרים. מכאן הספק שהביע שירות המבחן לגבי יעילות מעורבותו בעניינו של המשיב ובקשתו להטיל עליו ענישה חלופית.

12. אלא שלצד אותם היבטים שליליים יש להביא בחשבון את כברת הדרך הארוכה אותה עשה המשיב, כפי שציין שירות המבחן עצמו, אשר ציין כי המשיב התמיד בטיפול ושיתף פעולה כמידת יכולתו. עוד נאמר כי החל מהדיון האחרון בעניינו, הוא נמצא בקשר רציף עם גורמי הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בחדרה. כפי שציין הסנגור, מדובר בהיבטים חיוביים בתהליך אותו עובר המשיב וניכר כי הוא עושה כמידת יכולתו לשמור על רצף טיפולי. העובדה שהמשיב מצליח לשמור על יציבות תעסוקתית, כמו גם העובדה שקשריו עם משפחתו השתפרו לאחרונה, אף הן עובדות העומדות לזכותו.

13. זאת ועוד, האלטרנטיבות העונשיות העומדות במקרה כגון דא, בהתאם לסעיף 20 לפקודת המבחן, הן מוגבלות למדי. המשיב כבר הוזהר בעבר כי עליו לעמוד בתנאי המבחן, אך הדבר לא מנע את הישנות מקרי הפרת הצו. איני רואה טעם בהטלת קנס כספי, נוכח גילו הצעיר ומצבו המשפחתי והכלכלי של המשיב. האפשרות האחרת העומדת בפני בית המשפט היא להטיל על המשיב עונש בגין העבירה המקורית במקום צו המבחן (סעיף 20(4) לפקודת המבחן) ולעניין זה עותרת המבקשת לגזור את עונשו של המשיב בתוך המתחם שנקבע בגזר הדין. משמעות הדבר היא גזירת עונש מאסר לריצוי בפועל. בטרם אדרש לכך, ראוי לבחון פעם נוספת באם מוצו כלל האפשרויות הטיפוליות ביחס למשיב. זאת נוכח הנסיבות המיוחדות

של המקרה, לרבות גילו הצעיר, כברת הדרך אותה עשה בהליך הטיפולי, העובדה שהמשיב מצוי בשליש האחרון של תקופת המבחן והעובדה שמדובר בצריכת סמים שאינם בגדר סמים "קשים". יתרה מזאת, גזירת עונש מסר בפועל על המשיב, יוביל לכך שהוא ייחשף ביתר שאת לעולם העברייני, והדבר עלול להוריד לטמיון את ההליך הטיפולי המשמעותי אותו עשה.

14. בנסיבות, אני סבור כי יש מקום לבחון הארכה נוספת של תקופת המבחן עד ליום 15.8.2020, קרי 6 חודשים נוספים מעבר לתקופת צו המבחן האחרון. בחינת יעילותו של מהלך שכזה נתונה מטבע הדברים לגורמים הטיפוליים ובראשם שירות המבחן המתבקש לבחון דרך זו, ובמסגרת זאת לבחון את מידת מוכנותו של המשיב להתגייס ולהמשיך בשיתוף הפעולה עם שירות המבחן.

15. הדיון הבא קבוע בפניי ליום 6.1.2020.

שירות המבחן מתבקש לבחון עד לאותו מועד את מידת התאמתו של המתווה שהוצע לעיל ולהמציא לגביו תסקיר משלים. ההחלטה הסופית תינתן לאחר קבלת התסקיר המשלים כאמור.

המזכירות תמציא החלטה זו לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תש"פ, 22 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.